

Hornják Veronika¹

Magyar–kolumbiai kapcsolatok: diplomáciatörténeti elemzés

Magyarország és a dél-amerikai országok kapcsolata a 2015-ben meghirdetett Déli Nyitás stratégia nyomán az utóbbi néhány évben dinamikus fejlődésnek indult. 2017-ben számos más térségbeli államhoz hasonlóan újra megnyitották a magyar nagykövetséget Kolumbia fővárosában, Bogotában is. Az aktuális külpolitikai trendek, valamint a globalizáció és a technikai fejlődés hatására a diplomáciai kapcsolatok egyre inkább felértékelődnek az olyan hazánktól közel tízezer kilométeres távolságra levő országokkal is, mint Kolumbia. Jelen kutatás e körülményekhez igazodva kronologikusan, diplomáciatörténeti elemzés formájában dolgozza fel a kolumbiai–magyar reláció témakörét a 20. század elejétől napjainkig bezárólag.

Kulcsszavak: Kolumbia, magyar–kolumbiai kapcsolatok, diplomáciatörténet, bilaterális kapcsolatok, Déli Nyitás, Dél-Amerika

Hungarian–Colombian Relations: Diplomatic History Analysis

Since the announcement of the Southern Opening Strategy in 2015, the relationship between Hungary and the South American countries has shown dynamic development in the last few years. In 2017, Hungary reopened its embassy in the Colombian capital, Bogotá, in line with similar moves in several other states in the region. As a result of the current foreign policy trends, alongside globalisation and technological development, diplomatic relations are becoming more and more valorised and appreciated with countries even at a distance of almost ten thousand kilometres away from Hungary, such as Colombia. Adapting to these circumstances, the present research overviews the topic of Colombian–Hungarian relations chronologically from the beginning of the 20th century to the present day in the form of a diplomatic history analysis.

Keywords: Colombia, Hungarian–Colombian relations, diplomatic history, bilateral relations, Southern Opening, South America

Bevezetés

A korábbi történeti állam, Nagy-Kolumbia² jogutódjaként az 1830-as évek elején megszülető Kolumbiai Köztársaság nem tartozott azon országok közé, ahová jelentős számú magyar honfitársunk vándorolt ki az elmúlt évszázad során. Mindazonáltal, ez nem azt jelenti, hogy a két ország története ne keresztezte volna egymást számos ponton, különösen a glo-

¹ Hornják Veronika a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola doktori hallgatója. E-mail: hornyak.veronika@uni-nke.hu

² Részét képezte a mai politikai határokat figyelembe véve Venezuela, Kolumbia, Ecuador, Panama, valamint Peru, Guyana és Brazília egyes területei.

balizációs folyamatok megindulása óta. A tárgyalt ország, Kolumbia a világ 27. legnagyobb és 30. legnépesebb állama; napjainkra számos közvetlen és közvetett szállal kapcsolódik Magyarországhoz.³

Egyetlen Kolumbiával kapcsolatos kutatás esetében sem elhanyagolható szempont az ország belpolitikai, korábban polgárháborús helyzete, hiszen a gerillaszervezetek, a drokartellek és a mindenkori kolumbiai kormányzat között zajló konfliktus nagymértékben befolyásolta Kolumbia nemzetközi kapcsolatait, valamint diplomáciai mozgásterét is.⁴ Az olyan, a két vizsgált ország történelmében kiemelt fontosságú események, mint a rendszerváltás Magyarország vagy a Kolumbiai Forradalmi Fegyveres Erővel (FARC) való békekötés Kolumbia esetében, kiegészülve a Déli Nyitás stratégia megjelenésével, mind-mind hatással voltak a bilaterális kapcsolatokra. De vajon milyen mértékben befolyásolták a belpolitikai viszonyok, változások a magyar–kolumbiai kapcsolatokat? Milyen volt a kapcsolatok intenzitása az egyes történelmi fejlődési szakaszokban? A különböző időszakokban mely diplomáciai módszerek biztosították a folyamatosságot a két ország közötti kapcsolatokban?

Jelen tanulmány ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kíván választ adni elsősorban olyan primer források feldolgozásán keresztül, mint a Magyar Nemzeti Levéltár Magyar Országos Levéltárában (MNL MOL) fellelhető 1945 és 1989 közötti, a kolumbiai reláció kapcsán keletkezett iratok, valamint a két ország kapcsolatait szakmai vagy személyes okokból jól ismerő, évtizedek óta követő személyekkel készített interjúk. Elemzésem során kronologikusan tárom fel a konzuli kapcsolatok felvételétől kezdve a két ország között zajló bilaterális reláció legmeghatározóbb mozzanatait.

Magyar–kolumbiai kapcsolatok a rendszerváltásig

Az első kolumbiai–magyar érintkezésre már a 19. század második felében sor került, mikor is a Magyar Királyság akkor mint az Osztrák–Magyar Monarchia része, Kolumbia pedig mint a Panamát is magában foglaló latin-amerikai ország voltak részei a világpolitikának. Közvetett kapcsolat már az 1870-es évektől létezett, a Monarchiát Kolumbiában a washingtoni magyar követ képviselte 1871 és 1918 között, emellett konzulátusok (elsősorban tiszteletbeli konzulátusok) alapítására került sor Bogotában, Panamavárosban és Baranquillában.⁵ A mai értelemben vett magyar–kolumbiai kapcsolatok első mozzanatai az I. világháborút követően multilaterális szintéren történtek, amely hozzájárult a közvetlen bilaterális kapcsolatok kialakításához. Ilyen volt például az a nemzetközi egyezmény, amelyet Magyarország 1921-ben Genfben írt alá számos latin-amerikai országgal egyetemben, köztük Kolumbiával.⁶ Ezt követően 1924-ben került sor a konzuli kapcsolatok felvételére a két ország között a klasszikus konzuli feladatok ellátásának céljából. A későbbiekben, immár a 20. század második felében kezdődött meg a kapcsolatok élénkülése

³ Central Intelligence Agency: *World Factbook, Colombia*. [online], Forrás: cia.gov [2019. 12. 15.]

⁴ Hegedűs Barbara: Történelmi lépés Kolumbiában – a békefolyamat eredményei a FARC gerillaszervezettel. *Nemzet és Biztonság*, (2017), 5. 45–60.

⁵ Torbágyi Péter: *Magyar kivándorlás Latin-Amerikába az első világháború előtt*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Történettudományi Doktori Iskola Modernkori Program, 2009. 89.

⁶ Torbágyi (2009) i. m. 203.

elsősorban kereskedelmi vonalon. Ennek folyamányaként 1966-ban magyar kereskedelmi képviselőt akkreditáltak Bogotában.⁷ Szinte közvetlenül ez után, még 1967 őszén a magyar belügyminiszter vezette kormányküldöttség tett látogatást az országban. A delegáció „a 3334/1967. számú kormányhatározatban felhatalmazást kapott a magyar–kolumbiai diplomáciai kapcsolatok felvételére való megegyezésre”.⁸ Ettől kezdve elsőként Decker Gyula főkonzul vezetésével a bilaterális kapcsolatok gyors ütemben fejlődtek, kikövezzve ezzel az utat a teljes értékű diplomáciai kapcsolatok szintjére való eljutáshoz.⁹ Magyarország 1970 óta több ízben jelezte Kolumbia felé, hogy nagyköveti szintre szeretné emelni a kapcsolatokat, de ezek után várakozó álláspontra helyezkedett a kolumbiai fél halogató magatartása miatt. Ennek közvetlen hátterében valószínűsíthetően az 1970-ben lezajlott elnökválasztás körül kialakul belpolitikai viszályok, az M-19 mozgalom megalakulása¹⁰ és az ehhez szorosan kapcsolódó változások álltak, általános kontextusként pedig a hidegháború.¹¹ Itt érdemes kiemelni, hogy az 1970-es évek Kolumbiája még nem az az ország volt, amelyet a drokartellek uralnak, vagy ahol a véres leszámolások napi szintűek lettek volna. Rosso José Serrano Cadena kolumbiai rendőrfőnök, később többek között hazánkba is akkreditált nagykövet akkori egyenruhás éveire így emlékezett vissza: „Abban az időben, mikor hadnagy voltam, a legnagyobb bűntény, amely ellen küzdenünk kellett a bankrablás volt. [...] A rossz fiúk bankrablók voltak. Drogcsempészet még nem volt.”¹²

Magyarország hivatalosan 1973 májusára datálja a kolumbiai féllel való megállapodást, a bilaterális kapcsolatok legmagasabb szintre emelését,¹³ azonban a kétoldalú reláció jellemzően az 1980-as években élénkült fel. Az első bogotái magyar nagykövet, dr. Beck János¹⁴ 1977-ben adta át megbízólevelét Kolumbiában, és a kolumbiai fél is ebben küldött nagyköveti szintű diplomatát Budapestre.¹⁵ Az 1980-as években gördülékenyebbé vált bilaterális kapcsolatokra azonban kezdtek közvetett és közvetlen módon is kihatni a dél-amerikai országban elharapódzó sokrétű problémák. A FARC és a kolumbiai kormány közötti 1984-es béketárgyalások sikertelensége, valamint a drokartellek hatalmának növekedése következtében a kolumbiai belpolitikai helyzet ellehetlenedése olyan szintre emelkedett, amely közvetlenül elérte hazánkat is. 1986-ban érkezett Budapestre Enrique Parejo González újonnan kinevezett nagykövet, aki oly sok akkoriban világszerte kinevezett kolumbiai nagykövettel egyetemben, a Pablo Escobar vezette Medellín-kartell fenyegetése miatt kényszerült elhagyni Kolumbiát.¹⁶ A Parejo kinevezésének körülményeivel kapcsolatos levéltári iratok alapján, a korábban kolumbiai igazságügyminiszterként

⁷ MOL, 001924/1/1987.

⁸ MOL, 001444/1/1972.

⁹ Baráth Magdolna – Gecsényi Lajos: *Főkonzulok, követek és nagykövetek, 1945–1990*. Budapest, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, 2015. 113.

¹⁰ Hegedűs (2017) i. m. 50.

¹¹ MOL, 001443/1972.

¹² Rosso José Serrano Cadenas: *Sakk-matt: A világ elsőszámú rendőre a kolumbiai drogmaffia ellen*. Budapest, Ulpius-ház, 2006. 30.

¹³ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1973.

¹⁴ Dr. Beck János (1915–2001) vegyészként diplomázott, harcolt a spanyol polgárháborúban és részt vett az antifasiszta mozgalmakban. A Rajk-perben közel 10 éves börtönbüntetésre ítélték. 1955-ös rehabilitációját követően kubai, majd később kolumbiai nagykövet.

¹⁵ MOL, 001924/1/1987; Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1977.

¹⁶ Orbán-Schwarzkopf Balázs: Merénylet a kolumbiai nagykövet ellen. *Betekintő*, (2017), 3. 1–13.

tevékenykedő politikust a „nemzetközi kábítószermaffia több ízben életveszélyesen megfenyegette, mivel miniszterként több kábítószercsempészt kiadatott az USA-nak”.¹⁷ Néhány hónapos magyarországi tartózkodása során – bevallása szerint – több alkalommal is megpróbáltak az életére törni ismeretlenek, így a diplomata folyamatos készültségben és a magyar hatóságok kiemelt védelme alatt töltötte hivatali idejét. A nagykövet ellen azonban, a magyar hatóságok és titkosszolgálat kiemelt körültekintése ellenére 1987. január 13-án merényletet követtek el Kolumbia budapesti, Ruthén utcai nagyköveti rezidenciája előtt. Az elkövetőket végül a széles körű nemzetközi együttműködéssel zajló nyomozás során sem sikerült azonosítani. Az eset felderítésében és a tettes(ek) beazonosításában élen járt az amerikai drogellenes hivatal,¹⁸ valamint az Interpol. A sikertelen merényletet követően hazánk bogotái nagykövetségét bombatámadással fenyegette meg az M-19 baloldali gerillaszervezet.¹⁹ A kolumbiai drokartellek és szervezett bűnözői csoportok összefonódásáról, valamint jellemzően Kubán, illetve a baszk ETA terrorszervezeten keresztül magyarországi kötődéseiről főképp a korabeli állambiztonsági iratokból következtethetünk.²⁰ A merénylet azonban a külügyi levéltárban elérhető jelentések alapján nem okozott komolyabb, hosszú távú fennakadást az akkoriban élénkülő kétoldalú relációban. Mi több, a kolumbiai fél részéről számos visszacsatolás érkezett azzal kapcsolatban, hogy mennyire értékelik a magyar hozzáállást.²¹

A kolumbiai–magyar bilaterális kapcsolatok tekintetében az 1980-as évek jelentőségére – nem csupán a fentiekben ismertetett merénylet kapcsán – kiválóan rávilágítanak a levéltári források. Számos különböző együttműködési vonal bontakozott ki ebben az időszakban, amelynek egyik remek példája a Magyarországon tanuló kolumbiai ösztöndíjasok témaköre. A merénylet évében, 1987-ben készült külügyminisztériumi irat szerint ekkor több mint 10 fő kolumbiai ösztöndíjas tanult Magyarországon, főként az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, a Budapesti Műszaki Egyetemen, valamint a mai Semmelweis Egyetem jogelőd intézményeiben.²² Szintén az 1980-as években Magyarország két részletben közel 5 millió forint segélyt nyújtott Kolumbiának az országot sújtó természeti katasztrófa áldozatainak megsegítésére.²³ Ezen évtized mozgalmassága tehát nem kérdőjelezhető meg a két ország közötti kapcsolatok vizsgálatakor. Mindazonáltal, az akkori bogotái nagykövet, Dragon Ferenc²⁴ beszámol többek között arról is, hogy a kolumbiai belpolitikai helyzet, az erőszak terjedése és a kábítószer-kereskedelem hatásai egyre inkább kiütköztek az országban: „az elmúlt években sokszorosára nőtt a kokaincsempész szervezetek száma [...] a maffiák helyzetének megszilárdulása egyre fontosabb belpolitikai prob-

¹⁷ MOL, 00244/1987.

¹⁸ Drug Enforcement Administration (DEA).

¹⁹ Orbán-Schwarzkopf (2017) i. m. 3.

²⁰ Orbán-Schwarzkopf (2017) i. m. 3.

²¹ MOL, 00319/1/1987.

²² MOL, 001927/1987.

²³ MOL, 00801/1989.

²⁴ Dragon Ferenc 1949 és 1989 között a Külügyminisztérium számos főosztályán dolgozott, 1968–71 között Magyarország argentinai nagykövete, 1975-ben saigoni, majd 1978–82 között tiranai ideiglenes ügyvivő. A kolumbiai nagyköveti posztot 1985–88 között töltötte be.

léma, amely kihatással van az Egyesült Államokkal és egyes nyugat-európai országokkal fennálló külkapcsolatokra is”.²⁵

A rendszerváltás előtti időszakból érdemes kiemelni még egy fontos jellegzetességet. Magyarország szovjet blokkhoz való tartozása révén értelemszerűen szorosabb kapcsolatot ápolt a kolumbiai baloldali szereplőkkel, szakszervezetekkel. A Kolumbiai Kommunista Párt különböző szintű vezetői, delegációi 1979 és 1989 között számos alkalommal látogattak Magyarországra. Hasonlóképpen, magyar részről is számos esetben került sor viszontlátogatásra.²⁶ A dél-amerikai ország vezetésében egymást váltó liberális és konzervatív erők²⁷ közül is jellemzően a liberális párttal igyekezett Magyarország politikai és kereskedelmi vonalon kapcsolatokat kiépíteni. Utóbbi, Nagy Bálint első titkár négyéves külszolgálatának tapasztalatait összefoglaló jelentéséből is kitűnik, aki ezalatt három nagykövettel is együtt dolgozott.²⁸ Mindazonáltal, Virgilio Barco adminisztrációja alatt 1986 és 1990 között a kolumbiai külpolitika jóval aktívabb lett. Egy olyan proaktív időszak vette kezdetét, amely során Kolumbia számos országgal felvette vagy megerősítette a diplomáciai kapcsolatait, többek között az akkor még szovjet érdekszférába tartozókkal is. Ez a nyitottság természetesen hozzájárult ahhoz, hogy a magyarországi kapcsolatok is javuljanak. A gazdasági kapcsolatok élénkülése is jellemző az 1980-as években, azonban azok nem fejlődtek olyan mértékben, ahogyan az lehetséges lett volna. A forgalom az évtized utolsó néhány évében jelentősen nőtt, amelyből a szocialista országok is kivették a részüket, azonban a reciprocitás elmaradt: a szovjet érdekszféra államai esetében a Kolumbiából történő vásárlások közel megduplázódtak, míg az eladások épp csak néhány százalékkal növekedtek.²⁹ A magyar-kolumbiai gazdasági kapcsolatok élénkülésének lassú ütemével kapcsolatban Kóczian Vince akkori nagykövet a személyi feltételek hiányosságait jelölte meg okként.³⁰

1990–2006: a rendszerváltás hatásai és az új évezred hajnala

A rendszerváltás éveiben a kolumbiai–magyar kapcsolatok élénkülése volt megfigyelhető, amely számos tényezőnek köszönhető. A kolumbiai sajtó több ízben is foglalkozott a magyar fejleményekkel, összesen közel 50 cikk, illetve elemzés látott napvilágot, amelyek a nagykövetségi jelentések alapján relatíve rendszeresek és minden esetben tárgyilagosak voltak.³¹ A több esetben fotóval együtt megjelenő cikkek foglalkoztak a magyar bel- és külpolitikával, valamint a rendszerváltás során fontos új tényezőként megjelent nemzetiségi kérdéssel, ami meghatározó fordulatot jelentett a magyar diplomáciában. Szintén számos írás jelent meg a kolumbiai sajtóban Julio Londoño Paredes kolumbiai külügyminiszter budapesti látogatásáról. A Várkonyi Péter akkori magyar külügyminiszterrel való három napos egyeztetésre 1989 februárjában került sor, fő fókuszban a politikai-diplomáciai

²⁵ MOL, 05674/1987.

²⁶ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1979–1989.

²⁷ Bács Zoltán György – Hegedűs Barbara: Kolumbia. In Szente-Varga Mónika – Bács Zoltán György (szerk.): *Dél-Amerika a 21. században – társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusok*. Budapest, Dialóg Campus, 2019. 95.

²⁸ MOL, 001162/1989.

²⁹ MOL, 00158/1989.

³⁰ MOL, 00158/1989.

³¹ MOL, 002857/1989.

kapcsolatok erősítésén túl a kétoldalú kereskedelmi együttműködési lehetőségek kiaknázása volt.³²

Szintén a rendszerváltás évei hozták meg az első államfői szintű látogatást. 1991 decemberében Göncz Árpád köztársasági elnök látogatott Bogotába, amire 1993-ban Noemi Sanín külügyminiszter viszontlátogatásával reagált a kolumbiai fél. Göncz Árpádot hivatalos látogatásán César Gaviria Trujillo államfő fogadta és egyúttal Bogotá díszpolgárává avatta. Az 1993-ban sorra kerülő kolumbiai viszontlátogatás során Noemi Sanín, a kolumbiai külügyi tárca vezetője tárgyalásokat folytatott Jeszenszky Géza akkori külügyminiszterrel, valamint találkozott Göncz Árpád köztársasági elnökkel is.³³ A kétoldalú tárgyalások végeztével aláírtak egy a vízumkötelezettség megszüntetéséről szóló megállapodást, valamint egy kulturális és oktatási ügyeket előmozdító keretmegállapodást is.³⁴

Az 1990-es években a két ország közötti kapcsolatok szépen lassan tovább mozdultak előre a diplomácia számos színterén, a reprezentatív látogatásoktól kezdve a szakpolitikai együttműködésekig. 1994-ben Pereszlényi Zoltán külügyminisztériumi helyettes államtitkár vett részt Ernesto Samper kolumbiai elnök beiktatási ünnepségén, míg 1995-ben államtitkári szinten történt látogatás magyar részről az EBESZ kapcsán megrendezett multilaterális egyeztetés apropóján.³⁵ A kolumbiai fél a multilaterális diplomácia színterein való közös jelenléte kihasználva előszeretettel szorgalmazott kétoldalú tárgyalásokat a két ország között, különös tekintettel az ENSZ-közgyűlés ülészakaira.³⁶ Az ezredfordulóig tartó folyamatos közeledést jól példázza az aláírt bilaterális egyezmények száma. A rendszerváltásig tartó közel 20 éves időszakban összesen két egyezményt írtak alá Magyarország és Kolumbia között, egy kulturális és tudományos, valamint egy műszaki-tudományos együttműködési megállapodást. Ezzel szemben a rendszerváltást követő csupán egy évtizedben négy bilaterális egyezmény is kötöttet, többek között a kiemelt fontosságú, már fentebb említett „megállapodás-aláírás vízumkényszer megszüntetéséről”, részleges vízummentességet biztosító megállapodás is.³⁷ A kulturális-tudományos vonalat erősítve 1995-ben és 1998-ban kétlépcsős kulturális, oktatási és tudományos együttműködési programokat írtak alá.³⁸

A rendszerváltást követő időszak multilaterális területen is egyre több lehetőséget biztosított a hivatalos érintkezésre a két ország között. Ez több tényezőn keresztül valósult meg. Egyfelől említhető Magyarország Európai Unióhoz való közeledése, és a csatlakozási tárgyalások egyre fokozottabb elmélyülése, ami a hazánkkal való külpolitikai kapcsolatok felértékelődését hozta magával. Másfelől, a Szovjetunió felbomlásával párhuzamosan a korábban szovjet befolyás alatt levő térségbeli országokban jelentős diplomáciai, nemzetközi politikai változások voltak jellemzők. Az államok függetlenedése és az új blokkok, regionális együttműködések kialakításával együtt is létrejöttek olyan lehetőségek, amelyek hosszú távon a magyar–kolumbiai kettős reláció szorosabbá fűzését tették lehetővé. Ilyen

³² MOL, 002857/1989.

³³ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1993.

³⁴ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1991.

³⁵ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1994, 1995.

³⁶ MOL, 002863/1989.

³⁷ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1991.

³⁸ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1995, 1998.

volt például 1990-ben a budapesti helyszínnel megtartott külügyminiszteri csúcstalálkozó, ahol a Riói-csoport³⁹ és a kelet-európai államok külügyminiszterei találkoztak.

Végül, de nem utolsósorban, szeretnék néhány olyan számadatra rámutatni, amelyek komolyan befolyásolták a magyar–kolumbiai kapcsolatok fejlődését az ezredfordulóig bezárólag. Magyarországot a konzuli kapcsolatok felvételétől számítva a 21. század beköszöntéig összesen 11 misszióvezető képviselte Bogotában: három főkonzul, egy ideiglenes ügyvivő és hét nagykövet.⁴⁰ Ebből az időszakból kiemelt fontosságúként lehet említeni az 1985–1995 közötti évtizedet, amikor a fentiekben tárgyalt számos nehezen kezelhető, de hosszú távon jó kapcsolatot és együttműködést elősegítő lépés történt diplomáciai téren. Ehhez számottevően járult hozzá többek között az is, hogy a kiküldetésben részt vevő diplomaták az esetek többségében kitöltötték hivatali idejüket. Ezek a szakemberek a minimum kettő, de inkább három-, illetve négyéves külszolgálatuk során olyan tudásanyagra és kapcsolatrendszerre tettek szert, amely elengedhetetlen volt a kapcsolatok előmozdításában egy olyan országgal, amely hazánktól közel 10 ezer kilométerre található. Szintén a magyar diplomáciai erőfeszítéseket dicséri, hogy egy sokszereplős, bonyolult, bel- és külpolitikai- lag is problémákkal terhelt időszakban tudtak sikereket elérni.⁴¹ A kolumbiai fél részéről némileg nagyobb volt a fluktuáció, ami azonban teljes mértékben érthető és magyarázható az ország súlyos belpolitikai körülményeivel. 1977-től kezdődően az ezredfordulóig összesen tíz kolumbiai nagykövet szolgált Budapesten, akik jellemzően egy vagy két évig voltak hivatalban. Ennél hosszabb ideig csupán egy misszióvezető, Alberto Rojas⁴² töltötte be ezt a pozíciót 1991 és 1994 között.⁴³

Mindazonáltal az ezredfordulót követően a két ország kapcsolatainak fejlődési üteme számos körülmény közrehatása miatt lelassult. Magyarország akkori nagykövete, Bardócz Béla⁴⁴ a bilaterális kapcsolatok milyenségével kapcsolatosan leszögezte, hogy vitás kérdések nem voltak, a kapcsolatok alapvetően „szívélyesek voltak” és korrekt mederben folytak, azonban nem voltak intenzívek.⁴⁵ A 2000-es évek még szakpolitikai szinten eseménydúsán teltek, hiszen nem csupán a már lassan évtizedes hagyományokra visszatekintő kulturális-tudományos együttműködések újították meg, de a kolumbiai fél számára a konfliktus kereszttüzeiben levő földkérdés és a mezőgazdaság területén is közeledés történt. Magyarország mint nagy hagyományokkal rendelkező agrárország technológiaexportja Kolumbiába ekkor vette kezdetét. 2001. január 15-én jött létre egy mezőgazdasági tárcaközi tudományos és technikai együttműködési megállapodás, amely elsősorban a növény- és állattenyésztés területeire fókuszált, ezt a kiutazó Torgyán József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter írta alá magyar részről.⁴⁶

³⁹ A Karib-szigetek és Latin-Amerika államait tömörítő konzultációs mechanizmus, amely 1989 és 2010 között működött.

⁴⁰ Baráth–Gecsényi (2015) i. m.

⁴¹ A Kolumbiába akkreditált magyar misszióvezetők listájáról bővebben lásd Baráth–Gecsényi (2015) i. m. 113., 139.

⁴² Alberto Rojas Puyo (1933–?) 1970-ben párizsi tanulmányait befejezve újságíróként és politikusként működött Kolumbiában, 1982-ben tagja volt a FARC és a kormányzat közötti béketárgyalási csoportnak. Az Unión Patriótica párt alapító tagja, később szenátor. 1990-től töltötte be a budapesti nagyköveti pozíciót, amelyet követően visszavonult a közéletől.

⁴³ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 1977–1999.

⁴⁴ Bardócz Béla: Számos latin-amerikai országba akkreditálva volt nagykövetként, köztük Kubába, Argentínába, valamint Kolumbiába. Jelenleg a Jászi Oszkár Külpolitikai Társaság elnökeként tevékenykedik.

⁴⁵ Bardócz: interjú, 2020.

⁴⁶ Varga Koritár: interjú, 2020.

Azonban Kolumbia 2002. december 30-án költségvetési okokra hivatkozva határozatlan időre bezárta budapesti nagykövetségét, ami az objektív indokolás ellenére is rányomta a bélyegét a két ország kapcsolataira. A kolumbiai vezetés folyamatosan hangsúlyozta, hogy lépésüknek kizárólag költségvetési indokai voltak, „azonban a kolumbiai fél részéről konkrét jelzés arra, hogy a magyar–kolumbiai kapcsolatok direktben fontosak, nem volt [...] Viszont hangsúlyozták, hogy számukra fontos a közép-kelet-európai ország csatlakozása az EU-hoz”.⁴⁷ A kapcsolatok talán éppen a magyar EU-tagság megszerzésének eredményeként 2003 és 2006 között a körülményekhez képest relatíve intenzívek maradtak, ami több példával is alátámasztható. Egyrészt az Európai Unió tagjaként Magyarország bekerült egy, az Egyesült Királyság által vezetett diplomáciai fórumba, az úgynevezett Grupo24-ba, amely a kolumbiai békefolyamat támogatását volt hivatott elősegíteni.⁴⁸ Másrészt 2003-tól a feljegyzések beszámolnak egy magyar tiszteletbeli konzulról is, Ricardo L. Oteroról, aki Cartagena városában és környékén fejtette ki tevékenységét.⁴⁹ Továbbá ebben az időszakban több magas szintű látogatás is lezajlott a két ország között: Magyarországról államtitkári szintű delegáció utazott Bogotába, amelyet a külügyminiszter helyettese fogadott, majd ennek folyományaként került sor 2005 májusában Carolina Barco kolumbiai külügyminiszter budapesti látogatására. Ez utóbbinak kézzel fogható eredménye is volt, hiszen létrejött egy konzultációs mechanizmus a két ország külügyi szolgálata között.⁵⁰ Magyar–kolumbiai viszonylatban ez volt a legmagasabb szintű megvalósult diplomáciai látogatás abban az időben. Mindazonáltal ezzel szinte egy időben érkezett a hír a bogotái nagykövetségnek arról, „hogy az épületet el kell adni, azonban ekkor még a bezárással kapcsolatosan nem volt információ, ez csak 2005 végén vált világossá. 2006 januárban jelentettük be hivatalosan, hogy költségvetési okok miatt 2006. április 30-i határidővel bezárjuk nagykövetségünket”.⁵¹ Míg Magyarország a továbbiakban utazó nagyköveti pozíció létrehozásával kívánta továbbra is fenntartani a kétoldalú kapcsolatokat dél-amerikai partnereivel, a kolumbiai fél a 2002-es bezárást követően a mindenkori bécsi ENSZ-nagykövetet akkreditáltatta Magyarországra misszióvezetőként.⁵² 2004 és 2007 ezt a pozíciót a már említett korábbi kolumbiai rendőrfőnök, Rosso José Serrano Cadenas tábornok töltötte be, akinek a nevéhez fűződik többek között a Pablo Escobar halála után felemelkedett Cali-kartellel való leszámolás.⁵³ Serrano Cadenas tábornok ez utóbbi életművét könyvbe foglalta, ami a Belügyminisztérium és a rendőrség együttműködésével 2005-ben magyar nyelven is megjelent. A könyv ünnepélyes bemutatóján Serrano Cadenas tábornok is részt vett a rendőrség Teve utcai székházában.⁵⁴

⁴⁷ Bardócz: interjú, 2020.

⁴⁸ Bardócz: interjú, 2020.

⁴⁹ Magyar Külpolitikai Évkönyv, 2003.

⁵⁰ Bardócz: interjú, 2020.

⁵¹ Bardócz: interjú, 2020.

⁵² Magyar Külpolitikai Évkönyv, 2003.

⁵³ Ron Chepesiuk: *The war on drugs: An international encyclopedia*. Santa Barbara, ABC-Clío. 1999.

⁵⁴ Index: *Ki fogyaszt el nyolc tonna kokaint?* [online], 2006. 03. 04. Forrás: index.hu [2020. 05. 10.]

2006–2020: Rendkívüli diplomáciai megoldások évtizede és a Déli Nyitás

A bogotái magyar nagykövetséget 2006-ban Magyarország több más dél-amerikai nagykövetségi szintű missziójával egyetemben bezárták, azonban hazánk ekkor is igyekezett fenn tartani a kapcsolatot az Andok-térség országaival. Áthidaló megoldásként esett a választás a skandináv modellt követve az utazó nagykövet intézményének létrehozására. 2006 és 2010 között ezt a pozíciót Varga Koritár Pál⁵⁵ töltötte be elsőként, aki Kolumbián kívül további három országba volt akkreditálva, Peruba, Venezuelába és Ecuadorba.⁵⁶ Kiemelendő, hogy az utazó nagykövet budapesti székhellyel dolgozott, innen utazott évente 3-4 alkalommal Dél-Amerikába. Erről az időszakról a korábbi nagykövet így nyilatkozott:

„Akkor utaztam, amikor volt valami esemény, például valamilyen jeles évforduló vagy konferencia, amin hazánk képviselőjében vettem részt. [...] Az emberek utazó nagykövetként nagyon szorosan kellett figyelni az eseményeket, és ezekhez lehetett kötni olyan rendezvényeket, amelyek erősítették a bizalmat a két ország között.”⁵⁷

Magyarország nagykövetségének 2006. áprilisi bezárása után, valószínűsíthetően a 2005-ös kolumbiai külügyminiszteri látogatás közvetlen folyományaként, illetve azt alátámasztva, hogy a két ország között a képviseltek bezárása ellenére megmaradt a jó kapcsolat, 2006 őszen is sor került egy magas szintű találkozóra. Ezúttal multilaterális környezetben, az ENSZ 61. ülészakánának apropóján New Yorkban találkozott a két külügyminiszter, Göncz Kinga és María Consuelo Araújo, aki kereskedelmi, mezőgazdasági és kulturális-oktatási területen is szorgalmazta az együttműködést a két ország között.⁵⁸ Varga Koritár Pál 2010-től Buenos Airesben töltötte be a nagykövetségi posztot, így ekkortól gyakorlatilag hazánk kolumbiai képviselője a bogotái és cartagenai tiszteletbeli konzulokra hárult. Mind Bardócz Béla, mind pedig Varga Koritár Pál volt nagykövet kiemelték a tiszteletbeli konzul intézményének fontosságát a kolumbiai–magyar kapcsolatokban, többek között Szegedi-Maszák Ildikó munkásságát.⁵⁹ 2010 és 2016 között tehát a kétoldalú kapcsolatok alapvetően a tiszteletbeli konzulokon keresztül, valamint a multilaterális diplomáciai eszközöket kihasználva maradtak élők. Ebben az időszakban az Európai Unió mindinkább szorosabb kapcsolatot szorgalmazott Latin-Amerikával, így a kolumbiai–EU kapcsolatokon keresztül a Magyarországgal mint uniós tagállammal való kapcsolat került előtérbe. Ebben a politikai környezetben vette kezdetét a Déli Nyitás külpolitikai stratégia Magyarországon 2015-ben, hazánk egyre nagyobb intenzitással kezdte meg a munkát a latin-amerikai régióban. Végül a 1380/2016. (VIII. 21.) kormányhatározattal született meg a döntés a bogotái magyar nagykövetség újraindításáról.⁶⁰

⁵⁵ Varga Koritár Pál: Évtizedes külügyi pályafutása során először a latin-amerikai régió kereskedelmi vonatkozásaival foglalkozott, majd számos ízben képviselte hazánkat nagykövetként spanyol nyelvterületen, többek között Buenos Airesben, Mexikóvárosban, valamint Madridban. 2006–2010 között utazó nagykövetként az Andok-térség országaiba akkreditált budapesti székhelyű diplomata.

⁵⁶ Varga Koritár: interjú, 2020.

⁵⁷ Varga Koritár: interjú, 2020.

⁵⁸ Varga Koritár: interjú, 2020.

⁵⁹ Bardócz: interjú, 2020; Varga Koritár: interjú 2020.

⁶⁰ 1380/2016. (VII. 21.) Korm. határozat a bogotái nagykövetség újraindításához kapcsolódó feladatokról.

Az elmúlt néhány év rendkívül mozgalmas volt a két ország kapcsolatait tekintve, nem csupán a nagykövetségek újbóli kinyitása miatt, hanem az ott megkezdett munka intenzitásának köszönhetően. Az előző fejezetben említett Déli Nyitás magyar külpolitikai stratégia keretében 2017 októberében ünnepélyes keretek között nyitotta meg bogotái nagykövetségünket Szijjártó Péter külügyminiszter.⁶¹ A kolumbiai fél csupán pár hónappal később, 2018 február 20-án létesített nagykövetséget Budapesten, Ana Piedad Jaramillo Restrepo misszióvezető irányítása alatt. A Budapesten székelő kolumbiai nagykövet akkreditáltatott továbbá Szerbiába, Montenegróba, Bosznia-Hercegovinába, valamint Észak-Macedóniába.⁶² A 2018-as év kettő magas szintű látogatást hozott, hiszen májusban Budapestre érkezett Juan Manuel Santos Nobel-békedíjas kolumbiai államfő.⁶³ Ez a látogatás nem csupán bilaterális kontextusban, de regionálisan is meghatározónak számított, hiszen ekkor már 14 éve nem járt Budapesten latin-amerikai államfő. Budapesti tartózkodása során Santos elnök közös sajtótájékoztatót tartott Orbán Viktor miniszterelnökkel, valamint találkozott Áder János köztársasági elnökkel és a kereskedelmi kapcsolatok erősítése érdekében Kolumbia gazdasági potenciáljáról tartott előadást hazai vállalkozók, valamint szakmai kamarák képviselőinek.⁶⁴ 2018 második felében pedig Kövér László házelnök utazott Bogotába, akit fogadott többek között Carlos Holmes Trujillo kolumbiai külügyminiszter, Enríque Macías Tovar, a kolumbiai szenátus elnöke, valamint Marta Lucía Ramírez, a Kolumbiai Köztársaság alelnöke is.⁶⁵ Ez utóbbi látogatás legitimációját azonban nem csupán a diplomáciai találkozók reciprocitása biztosította, hanem az az Európai Vagyonkezelő Alap támogatásával létrejött közös projekt, amely a két ország közötti bilaterális kapcsolatok egyik vezérfonalának tekinthető napjainkban.⁶⁶ Az uniós finanszírozású kolumbiai–magyar projekt

„a volt FARC gerillák, valamint az általuk korábban ellenőrzés alatt tartott területek lakosságának kollektív társadalmi reintegrációját célozza meg, a fenntartható vidékfejlesztés, erdőgazdálkodás, környezetvédelem, illegális ültetvények kiváltása, valamint a hagyományos termelés visszaállításának elősegítése által, Kolumbia Putumayo tartományban”.⁶⁷

Putumayo tartomány már az 1980-as évektől részét képezte azoknak a területeknek, amelyek a drogmaffia kezében voltak.⁶⁸ A projekt indításához kapcsolódó ünnepélyes aláíró

⁶¹ Endreffy: interjú, 2020.

⁶² Embajada de Colombia en Hungría: *Homenaje del equipo de la Embajada de Colombia a la saliente Embajadora, Ana Piedad Jaramillo Restrepo*. [online], 2018b. Forrás: hungria.embajada.gov.co [2020. 03. 29.]

⁶³ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Budapestre látogatott Juan Manuel Santos Calderón, a kolumbiai köztársaság elnöke*. [online] 2018d. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 03. 29.]

⁶⁴ Cancillería de Colombia: *Presidente Juan Manuel Santos expuso ante empresarios de Hungría el potencial económico y de inversiones con el que cuenta el país*. [online], 2018. Forrás: cancilleria.gov.co [2018. 05. 11.]

⁶⁵ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A Déli nyitás sikertörténeteként jellemezte a Kolumbiába látogató Kövér László az országgyűlés elnöke Kolumbia és Magyarország kapcsolatát*. [online] 2018a. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 11. 03.]

⁶⁶ Embajada de Colombia en Hungría: *Canciller Trujillo dialogó con el Presidente de la Asamblea de Hungría, László Kövér, sobre agenda bilateral, relaciones con Europa y crisis migratoria venezolana*. [online], 2018a. Forrás: hungria.embajada.gov.co [2020. 03. 19.]

⁶⁷ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Elindult Kolumbiában a European Trust Fund for Colombia által finanszírozott 2,5 milliárd euró értékű magyar-kolumbiai közös vidékfejlesztési, reintegrációs projekt*. [online], 2018b. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 11. 03.]

⁶⁸ Serrano Cadena (2006) i. m.

ceremóniát nagy sajtónyilvánosság követte, hiszen az gyakorlatilag az EU–Kolumbia–Magyarország hármasság közeli jövőben való szoros együttműködését garantálja. Ahogyan azt a kiutazó magyar házelnök is kiemelte, hazánk a magyar szakértelemmel is hozzá kíván járulni ahhoz, hogy a kolumbiai béke hosszú távon fenntartható legyen.⁶⁹ Az agrárpolitikák témakörében a kokatermelést felváltó haszonnövények termesztésére vonatkozó technológiákon kívül a magyar fél vízgazdálkodással kapcsolatos szakértelmet is exportál Kolumbiába, hiszen „a dél-amerikai kontinens egyedi természeti viszonyai miatt a vízellátás mindig komoly kihívást jelent”.⁷⁰ A közös programnak tehát két kontextusban is nagy jelentősége van a két ország közötti bilaterális kapcsolatokban. Egyrészt mezőgazdasági-kereskedelmi vonatkozásban kulcsfontosságú, hiszen a kolumbiai fél magyar szereplőket, intézményeket, cégeket ismer meg, ilyen például a programban részt vevő Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ.⁷¹ Másrészt pedig, ahogyan az a magyar házelnök gondolataiból is kitűnik, a mezőgazdaság támogatásával egy olyan tényezőt céloz meg a program, amely alapjaiban járul hozzá a kolumbiai békefolyamat fenntarthatóságához. A földkérdés, a kokaültetvények sorsa, illetve azok használata az 1970-es évek óta napirenden van a kolumbiai politikai platformokon, hiszen nemcsak belpolitikailag jelentett és jelent biztonsági kockázatot, de regionális és multilaterális kontextusban is. Ennek fő oka, hogy a világ kokatermelésének még mindig közel 70%-át Kolumbia adja, az ebből származó kábítószer pedig jellemzően az Amerikai Egyesült Államokban és az uniós területeken talál felvevőpiacra.⁷² A kokainra hazánkban is megnőtt a kereslet főképp az utóbbi évtizedben.⁷³

A nagykövetségek újraindítása óta az uniós közös projekten túlmenően a folyamatos kereskedelmi együttműködési lehetőségek keresése, feltárása jellemző.⁷⁴ A gazdasági-kereskedelmi szektorban való fejlődésnek a nagykövetségek újraindítást követő aktív szerepvállalásának köszönhetően néhány éven belül számszerűsíthető eredményei is lettek, hiszen 2017 és 2019 között a magyar–kolumbiai áruforgalom megduplázódott, évi 50 millióról 100 millió dollárra növekedett.⁷⁵ Emellett a bilaterális kapcsolatok történetének egyik legfontosabb aspektusa, az oktatás, továbbra is vezető szerepet tölt be a kolumbiai–magyar relációban. A Kolumbiai Köztársaság Stipendium Hungaricum partnerország, az eddigi kvótaszámra többszörös túljelentkezés volt, így 2020-tól immár 40 hallgatóval vesz részt a programban a kolumbiai fél.⁷⁶ Emellett szintén említésre méltó, élő kapcsolatokról a sport területén beszélhetünk, amely kapcsán hivatalos, minisztériumi szintű megállapodás aláírására 2020 tavaszán csupán a Covid-19-járvány következtében nem került

⁶⁹ Magyarország Nagykövetsége Bogotá (2018b) i. m.

⁷⁰ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A kolumbiai és a perui külügyminiszterrel tárgyalt Szijjártó Péter*. [online], 2018c. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 04. 01.]

⁷¹ Magyarország Nagykövetsége Bogotá (2018c) i. m.

⁷² Bebesi Zoltán: A Dél-amerikai terrorszervezetek anyagi finanszírozása – Mire is jó a kokain?. *Szakmai Szemle*, (2016), 2. 54–70.

⁷³ Bebesi: interjú, 2020.

⁷⁴ Endreffy: interjú, 2020.

⁷⁵ EximBank: *Kolumbia*. [online], 2021. Forrás: exim.hu

⁷⁶ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A 2020-as évben az eddiginél kétszer több kolumbiai hallgató vehet részt a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogramban*. [online], 2019. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 04. 01.]

sor.⁷⁷ Ez utóbbi nem új keletű együttműködés, hiszen az utóbbi években több ízben látott vendégül hazánk hátrányos helyzetű, fiatal kolumbiai úszókat, akik egy 2017-ben a két ország külügyminisztériumai által aláírt együttműködési megállapodás keretében utaztak Magyarországra.⁷⁸ Az immár több éves együttműködés kapcsán, a fentiekben írtak szerint, előre láthatólag létrejön egy újabb kétoldalú megállapodás a 2019 júliusában megalakult kolumbiai sportminisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériumának Sportért Felelős Államtitkársága között.

A Kolumbiában működő magyar nagykövetség az újranyitást követő években bővült, többek között a missziót vezető nagykövet mellett a konzulon túl külgazdasági szakdiplomátát is kiküldtek, ami egyértelmű jele annak, hogy kereskedelmi vonalon szeretnének tovább erősíteni a kétoldalú kapcsolatokat. A bogotái nagykövetség jelenleg öt fővel, egy nagykövettel, egy konzuli feladatokat ellátó elsőbeosztottal, egy külgazdasági attaséval, valamint egy gazdasági felelős és egy konzuli ügyintéző kollégával működik.⁷⁹ Emellett a jelenlegi misszióhoz tartozik szervezetileg Panamaváros képviselője is, amelyet külön ideiglenes ügyvivő vezet Panamában, azonban elnevezésében a Bogotái Nagykövetség Panamavárosi irodájaként hivatkoznak rá.⁸⁰ A bilaterális kapcsolatok legfrissebb mozzanataként, tovább mélyítve elsősorban az oktatási-kulturális diplomáciai vonalat, 2021 februárjától a korábbi nagykövetek által is elismert, több mint egy évtizede Kolumbiában élő egyetemi oktató, Dr. Szegedy-Maszák Ildikó tiszteletbeli konzuli munkássága is hozzájárul a kolumbiai–magyar kapcsolatok fejlődéséhez. Kolumbiai oldalról, a nagykövetség kisebb apparátussal működik. A 2017–2019 között elsőbeosztott diplomata feladatait ellátó munkatárs hazarendelését követően jelenleg a nagykövetségen a misszióvezető mellett egy konzuli ügyekért felelős diplomata dolgozik, akik munkáját néhány fő adminisztratív személyzet segíti.⁸¹

Konklúzió

A magyar–kolumbiai kapcsolatok csupán bő egy évszázadra vezethetők vissza, amellyel történeti, diplomáciatörténeti szempontból még mindig a friss bilaterális relációk közé sorolhatók. Ehhez járul hozzá a kapcsolatok mélysége, valamint intenzitása, amely – elsősorban a földrajzi távolság miatt – a kapcsolatok fennállása óta hullámzónak mondható. Megállapítható, hogy jelentős változást bilaterális vonatkozásban a kapcsolatok főkonzuli szintre emelése hozta meg az 1960-as években. Az ezt követő évtizedekben – 1973-tól, mindkét fél részéről nagykövetségi szintű kapcsolatokon keresztül – az ezredfordulóig bezárólag a magyar–kolumbiai reláció elsősorban bilaterális szinten fejlődött, amiben fontos szerepet töltött be a nagykövetségek áldozatos napi munkája. Számos magas szintű találkozó – köztük egy államfői szinten is – valósult meg, és több mint tíz bilaterális egyezményt írtak alá.

⁷⁷ EMMI, Sportért felelős Államtitkárság, 2020.

⁷⁸ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Hátrányos helyzetű fiatal kolumbiai sportolók látogatása a nagykövetségen*. [online], 2019 Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 01. 30.]

⁷⁹ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Munkatársak*. [online], 2021. Forrás: bogota.mfa.gov.hu

⁸⁰ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Panamaváros*. [online], 2021. Forrás: bogota.mfa.gov.hu

⁸¹ Embajada de Colombia En Hungría: *Funcionarios*. [online], 2021. Forrás: hungria.embajada.gov.co

A 21. század első két évtizedében a kapcsolatokat a nagykövetségek bezárása megterhelte, annak ellenére, hogy a magyar fél az utazó nagyköveti intézmény létrehozásával komoly erőfeszítéseket tett a bilaterális reláció fenntartására. Mindazonáltal elmondható, hogy a 2002–2016 közötti bő évtizedet a multilaterális diplomáciai szintéren való érintkezés és a tiszteletbeli konzulok tevékenysége határozta meg. A Déli Nyitás stratégiának köszönhetően egyre inkább megfogalmazódott az igény a nagyköveti szintű kapcsolatok újrafelvételére, ami 2017-ben mindkét fél részéről meg is történt. Jelenleg kolumbiai részről Carmenza Jaramillo⁸² nagykövet, magyar részről pedig Endreffy Lóránd⁸³ nagykövet vezetésével folyik a munka Budapesten és Bogotában.

A kolumbiai–magyar kapcsolatokat – mint történt az hasonlóképpen számos más földrajzilag hazánktól távol eső ország esetében – felértékelte a globalizáció. Gyakorlatilag az elmúlt fél évszázad tekintetében a nulláról kezdett felépülni a két ország közötti kötelek, ami eddig történelmünk során csupán kevés közös szál mentén indult fejlődésnek. Azonban számos tényező mutat abba az irányba, hogy ez a kapcsolat az elkövetkező évtizedekben egyre szorosabbá válhat a jelenlegi tendenciák alapján. Említhetjük például azokat a tényezőket, amelyek rövid távon jelentősen befolyásolhatják a bilaterális kapcsolatok milyenségét. Ilyen többek között a kifejezett politikai akarat és gazdasági érdek, amely a Déli Nyitás stratégia óta a kolumbiai–magyar kapcsolatokat is magában foglalja, és amelynek kapcsán Kolumbiáról sokan csak úgy nyilatkoznak, mint a „Déli Nyitás sikertörténete”.⁸⁴

Felhasznált irodalom

- Baráth Magdolna – Gecsényi Lajos: *Főkonzulok, követelek és nagykövetelek, 1945–1990*. Budapest, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, 2015.
- Bebesi Zoltán: A Dél-amerikai terrorszervezetek anyagi finanszírozása – Mire is jó a kokain?. *Szakmai Szemle*, (2016), 2. 54–70.
- Cancillería de Colombia: *Presidente Juan Manuel Santos expuso ante empresarios de Hungría el potencial económico y de inversiones con el que cuenta el país*. [online], 2018. Forrás: cancilleria.gov.co [2018. 05. 11.]
- Central Intelligence Agency: *World Factbook, Colombia*. [online], Forrás: cia.gov [2019. 12. 15.]
- Chepesiuk, Ron: *The war on drugs: An international encyclopedia*. Santa Barbara, ABC-CLIO, 1999.
- Embajada de Colombia en Hungría: *Canciller Trujillo dialogó con el Presidente de la Asamblea de Hungría, László Kövér, sobre agenda bilateral, relaciones con Europa y crisis migratoria venezolana*. [online], 2018a. Forrás: hungria.embajada.gov.co [2020. 03. 19.]
- Embajada de Colombia en Hungría: *Homenaje del equipo de la Embajada de Colombia a la saliente Embajadora, Ana Piedad Jaramillo Restrepo*. [online], 2018b. Forrás: hungria.embajada.gov.co [2020. 03. 29.]
- Embajada de Colombia En Hungría: *Funcionarios*. [online], 2021. Forrás: hungria.embajada.gov.co [2021. 05. 30.]
- EximBank: *Kolumbia*. [online], 2021. Forrás: exim.hu [2021. 05. 30.]
- Hegedűs Barbara: Történelmi lépés Kolumbiában – a békefolyamat eredményei a FARC gerillaszervezettel. *Nemzet és Biztonság*, (2017), 5. 45–60.
- Index: *Ki fogyaszt el 8 tonna kokaint?*. [online], 2006. 03. 04. Forrás: index.hu [2020. 05. 10.]

⁸² Carmenza Jaramillo Gutiérrez (1958–) jogász, közgazdász, 1988 óta a kolumbiai külügyi igazgatásban tevékenykedik. Kolumbia nagyköveteleként volt akkreditálva Indiában, Kínában, valamint Portugáliában. A budapesti misszióvezetői pozíciót 2019 óta tölti be.

⁸³ Endreffy Lóránd: korábbi thaiföldi magyar főkonzul, a bogotái misszióvezetői pozíciót a nagykövetség újrainyitása óta, 2017-től kezdve tölti be.

⁸⁴ Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A Déli nyitás sikertörténeteként jellemezte a Kolumbiába látogató Kövér László az országgyűlés elnöke Kolumbia és Magyarország kapcsolatát*. [online] 2018a. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 11. 03.]

- Magyar Külpolitikai Évkönyv (1973, 1991, 1993–1996, 2002–2003, 2005, 2006, 2010), Budapest, Külügyminisztérium.
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A 2020-as évben az eddiginél kétszer több kolumbiai hallgató vehet részt a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogramban.* [online], 2019. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 04. 01.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: Hátrányos helyzetű fiatal kolumbiai sportolók látogatása a nagykövetségen. [online], 2019. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020.01.30.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A Déli nyitás sikertörténeteként jellemezte a Kolumbiába látogató Kövér László az országgyűlés elnöke Kolumbia és Magyarország kapcsolatát.* [online], 2018a. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 11. 03.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Elindult Kolumbiában a European Trust Fund for Colombia által finanszírozott 2,5 millió euro értékű magyar-kolumbiai közös vidékfejlesztési, reintegrációs projekt.* [online], 2018b. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 11. 03.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *A kolumbiai és a perui külügyminiszterrel tárgyalt Szijjártó Péter.* [online], 2018c. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 04. 01.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Budapestre látogatott Juan Manuel Santos Calderón, a kolumbiai köztársaság elnöke.* [online], 2018d. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2020. 03. 29.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Munkatársak.* [online], 2021. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2021. 05. 30.]
- Magyarország Nagykövetsége Bogotá: *Panamaváros.* [online], 2021. Forrás: bogota.mfa.gov.hu [2021. 05. 30.]
- Orbán-Schwarzkopf Balázs: Merénylet a kolumbiai nagykövet ellen. *Betekintő*, (2017), 3. 1–13.
- Serrano Cadenas, Rosso José: *Sakk-matt: A világ elsőszámú rendőre a kolumbiai drogmaffia ellen.* Budapest, Ulpius-ház, 2006.
- Szente-Varga Mónika – Bács, Zoltán György (szerk.): *Dél-Amerika a 21. században – társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusok.* Budapest, Dialóg Campus, 2019.
- Torbágyi Péter: *Magyar kivándorlás Latin-Amerikába az első világháború előtt.* [online], Szeged, Szegedi Tudományegyetem Történettudományi Doktori Iskola. 2009. Forrás: mek.oszk.hu [2021. 01. 10.]

Levéltári források

- MNL MOL XIX-J-1-j TÜK/Kolumbia/1972
 MNL MOL XIX-J-1-j TÜK/Kolumbia/1978
 MNL MOL XIX-J-1-j TÜK/Kolumbia/1989

Interjúk

- Bardócz Béla nagykövet: személyes interjú. Budapest, (2020. 01. 24.)
 Bebesi Zoltán ezredes: telefonos interjú, (2020. 01. 13.)
 Endreffy Lóránd nagykövet: telefonos interjú, (2020. 01. 21.)
 Varga Koritár Pál nagykövet: személyes interjú. Budapest, (2020. 01. 31.)

Jogi forrás

- 1380/2016. (VII. 21.) Korm. határozat a bogotái nagykövetség újranyitására kapcsolódó feladatokról